

Posudek pro Skřipec – *Dohoda růží*

Sasha Peyton Smith: *Dohoda růží*. Přel. Markéta Forejtová, odpovědná redaktorka Kateřina Hajžmanová, jazyková korektura Adéla Lapáčková, CoBoo, Praha, 2025, 416 stran, ISBN 978-80-7498-972-8

*

Americká autorka young adult fantasy Sasha Peyton Smith není v České republice zatím příliš známá. Kniha *Dohoda růží* je prvním překladem její tvorby. Pokračování série *Dohoda růží* vyjde letos pod názvem *The Thorn Queen*, v českém vydání *Trnová královna*. Autorka rovněž vydala dvoudílnou sérii *The Witch Haven*.

Dohoda růží spadá do žánrů young adult fantasy a romantasy s prvky alternativní historie. Děj je zasazen do Velké Británie poloviny 19. století, kdy ostrovnímu království vládne panovnice z rodu víl. Královna vyhlásí soutěž o ruku svého syna, jíž se účastní dívky z prominentních rodin. Účastnice plní úkoly, z nichž některé jsou pohádkově krvavé. Kniha je přirovnávána k dílům s podobnou tematikou (série *Selekce*, *Krutý princ*). Navzdory žánrovým klišé nelze autorce upřít nápaditost a čtivý styl.

Markéta Forejtová, knižní influencerka, dlouhodobě spolupracuje s nakladatelstvím CoBoo, pro které přeložila šest knih, včetně knihy Sashy Laurens *Mladokrevní*, jejíž překlad byl předmětem kritického článku Jany Malé „[Když překládají influenceři](#)“ na portálu iLiteratura.cz. Řada chyb uvedených v článku se vyskytuje i v překladu *Dohody růží* (nadužívání přivlastňovacích zájmen, užívání posesivního genitivu místo přivlastňovacího adjektiva, opakování slov).

*

Impulz pro nominaci *Dohody růží* na anticenu Skřipec vyšel z řad čtenářstva. Hlavním důvodem byla nekvalitní práce překladatelky a redakce, v jejímž důsledku se v českém překladu vyskytuje značné množství stylistických chyb. Další početné problémy odhalila kolace anglického originálu s českým textem v rozsahu 50 stran. Největší nedostatek představují necitlivé zásahy překladatelky, která text místy rozšiřuje o vlastní dodatky, přičemž v jiných částech naopak eliminuje styl autorky originálu.

Pro českou verzi knihy je příznačná kolísavá kvalita, kdy dlouhé pasáže se stylistickými chybami a závažnými prohřešky vůči původnímu textu střídají čtivé části, v nichž překladatelka přináší zajímavá řešení. Dobrým příkladem je překlad zvolání “What on earth happened?” jako „Co se pro paní královnu stalo?“, kdy překladatelka připomíná skutečnost, že v zemi vládne čtyři sta let nesmrtelná, téměř zbožštělá královna.

Při zběžném pohledu se zdá, že proběhla kvalitní korektura (v textu se nevyskytují závažnější typografické či interpunkční chyby, případně překlapy). Nepříjemně překvapí časté krkolomné formulace, opakování slov a již zmíněné zásahy do textu ze strany překladatelky.

Je zřejmé, že při redakci překladu neproběhlo srovnání s originálem, při němž by nežádoucí zásahy mohly být opraveny.

*

Nejzávažnější chyby se projevují na stylistické rovině textu. Patří mezi ně:

a) nadměrné užívání přivlastňovacích zájmen pod vlivem angličtiny:

ve chvíli, kdy moje nohy dopadnou na její prkna... (str. 152); *Váhavě sklopím pohled ke svým nohám.* (str. 166); *O patnáct minut později se Emmett vrátí z tunelů s Faith po svém boku.* (str. 313); *Po cestě zpátky ke Kaledonské vilce se Faith natáhne a stiskne mou ruku.* (str. 314); *...než se můj otec objevil v mé šatně...* (str. 334);

b) přivlastňování genitivem vedoucí k nepřirozeně znějícím formulacím:

pořád dokola si všímám ustaraného pobledlého obličeje své matky (str. 65) místo *matčina pobledlého ustaraného obličeje*; *široká ramena prince* (str. 101) místo *princova široká ramena*;

c) opakování slov (být, ale, to, mít atd.), kterému lze předcházet užitím synonym:

*Ale je jednodušší ji milovat, když ji zrovna **nemám** v zorném poli. **Mám** ji mnohem radši, když od ní **mám** odstup.* (str. 36)

*V trůnním sále **je** průvan, ale mě obestře chlad ze zcela jiného důvodu. Víly nemohou lhát. Když jsem **byla** malá, tohle **byla** moje oblíbená část každé pohádky. Teď ji ale nesnáším. Nesnáším, že královna mluví pravdu, že **je** to pravda, kterou nechci slyšet.*

*Pokud Lydia **nebyla** ve světě víl, znamená to, že se policie nemýlila. Vážně **je** jen jednou z dalších dívek, které se pokusily utéct.* (str. 74–75)

***Popadnu** ho a zvednu, ale labuť využije příležitosti a **popadne** do zobáku pramen mých vlasů.* (str. 135)

d) chybné užívání uvozovacích vět, v nichž překladatelka nahrazuje slovesa vyjadřující promluvu postav za slovesa popisující akci:

*“**Ahh, yes, the younger sister.**” He gestures vaguely to my face. “The resemblance is uncanny. You’ve got the same eyes.”*

*„**Ach tak, ty jsi ta mladší sestra,**“ neurčitě mávne rukou mým směrem. „Jste si podobné jako vejce vejci. Máte stejné oči.“ (str. 22)*

*Mrs. Tuttle walks through the door moments later, Lydia’s white silk slippers dangling from her fingers. “Here you go, darling,” **she says pityingly.***

*O chvíli později se ve dveřích objeví paní Tuttleová s Lydiinými hedvábnými střevíčky v rukou. „**Tady máš, drahoušku,**“ předá mi je s lítostivým výrazem v očích. (str. 43)*

e) pleonasmy často vzniklé zbytečnými dodatky a vysvětlováním ze strany překladatelky:

It's intimate to be invited here, into the queen's home.

Pozvánka do královnina domova tak působí intimně, přátelsky. (str. 45)

There are rumblings of confusion around me, but I'm too busy taking in the splendor of the palace to truly care.

Kolem mě se ozývá zmatení, ale já jsem příliš zaměstnaná obdivováním těch nádherných prostor, než abych se starala o to, proč se letos děje něco jinak. (str. 45)

f) nesprávný překlad idiomů, v jehož důsledku dochází k významovému posunu:

She's staring at me now like I might actually give her a run for her money.

Ted' na mě zírá, jako bych jí snad přišla osobně okrást. (str. 66)

Lépe: jako bych se jí opravdu mohla vyrovnat / jako bych s ní skutečně mohla soupeřit

All the titled ladies in the neighborhood were at the door that very morning, with baskets of pastries and looks of concern on their faces. They could smell blood in the water.

Před našimi dveřmi se hned ráno objevily všechny paničky z vyšší společnosti s košíky pečiva v rukou a ustaranými výrazy ve tvářích. Tušily, že se schyluje k něčemu zlému. (str. 32)

Z překladu se vytrácí autorčino přirovnání vznešených dam ke žralokům, kteří ve vodě ucítili krev.

h) kostrbatá řešení překladů vět v důsledku přejímání anglické syntaxe a nesprávných kolokací:

Rozmrkávám hvězdičky a snažím se zjistit, jak dlouho jsem byla mimo. Vedle mě sedí v kočáře temná postava. (str. 21)

Kolem mě se ozývá zmatení... (str. 45)

„Abych dokázala zajistit oddanost budoucí manželky dvoření mému synovi a poctivý souboj o jeho ruku v průběhu celé sezony...“ (str. 45)

... jinak by dívky mohly ztratit soustředění na svůj cíl. (str. 84)

Mám pocit, jako by Emmettova ruka v Lydii zhasla její vnitřní světlo. (str. 106)

„Chceš vypadat hloupě pořád dokola?“ (str. 108)

... tehdy jsem ho vnímal jen jako prodloužení jeho matky. (str. 164)

Pod stolem svírám ruce v pěst, abych si zabránila se na ni vrhnout a pokusit se ji udeřit. (str. 315)

Miloval bych tě. Miloval bych tě tak dobře. (str. 346)

i) nepřizpůsobení překladu situačnímu a historickému kontextu:

Autorka originálu používá v mluvě postav z 19. století současné výrazy, např. když dívka z vyšší vrstvy prohlásí: „Got it, boss.“ (v překladu „Jasně, šéfe.“), což mohlo překladatelce ztěžovat práci. Některá řešení, která překladatelka využila, jsou problematická, zejména nekonzistentní (ne)překládání jmen králů z 15. století.

*Na druhé straně mýtiny padl **Jindřich VI.** mrtev k zemi.*

*Británie měla nového krále, to bylo nad slunce jasné. A byl jím **Edward IV.** (str. 12–13)*

Překladatelka v úvodu knihy pro slovo „farmer“ volí překlad „farmář“, přestože úvod pojednává o válce růží, tudíž by bylo vhodné použít synonymum „sedlák“.

*Ale válka neskončila. Pochodovala dál za zvuku bubnů, které vedly **farmáře** na porážku. (str. 11–12)*

Matka hrdinky, žena z vyšších kruhů žijící v 19. století, používá výraz „vodovky“.

*“I think you could do with sleeker hair, or a clever talent, like **watercolor** or the cello?”*

*„Myslím, že by se ti mohly hodit rovnější vlasy nebo třeba nějaký užitečný talent. Co takhle **vodovky** nebo hra na violoncello?“ (str. 39)*

Hrdinka se chystá na ples a obouvá si střevice. Překladatelka tuto situaci nezohlednila a zvolila překlad slova „shoe“ ve významu „bota“. Překlad „boty“ používá i pro výraz „slippers“, kdy je patrné, že jde o střevice.

V uvedené větě také chybí upřesnění, že hrdince ze střevice vyklouzla levá noha. Ačkoli jde o drobné opomenutí, k podobným přehlédnutím dochází v překladu často.

*I attempt to cram my toes into **the delicate silk shoes**, but they're pinching all over. I take two steps, and my **left** heel pops right out.*

*Pokusím se nacpat palce **do křehkých hedvábných bot**, ale celé nohy mě z toho pálí a po dvou krocích mi z nich vyklouzne pata. (str. 43)*

Situačnímu a historickému kontextu neodpovídá ani volba citově zabarvených (pejorativních) slov pro překlad původně neutrálních výrazů, jako je „linger“.

*Prince Emmett **lingers** at the edge of the crowd while Bram strides to the center of the now-empty dance floor.*

*Princ Emmett se **poflakuje** v rohu, zatímco Bram kráčí přímo do středu nyní prázdného tanečního parketu. (str. 92)*

j) chyby v překladu, v jejichž důsledku dochází k změnám významu. Překladatelka v důsledku opomenutí nebo nedostatečných zkušeností někdy interpretuje význam chybně, občas si i protiřečí.

*All who raised a hand or sword against her found themselves suddenly unable to move, **as if the act itself** was forbidden.*

*Každý, kdo se pokusil proti ní pozvednout meč, se najednou nemohl ani pohnout, **jako by samotná myšlenka vzdoru** byla zakázána. (str. 14)*

V originálu je uveden „čin“, ne „myšlenka“ (jako by už samotný ten čin byl zakázán).

*Sitting opposite me, concern sketched across his fine features, is a face I've seen **in portraits and across crowded concert halls my entire life.***

*Naproti mně sedí se starostlivým výrazem ve tváři člověk, jehož **portrét jsem viděla na mnohých chodbách a v koncertních síních.** (str. 22)*

Lépe: ... jehož tvář jsem *po celý život vídala na portrétech a zdálky v přeplněných koncertních síních*

V situaci, kdy spolu postavy sedí v kočáře, překladatelka zaměnila sloveso „uklonit se“ za „udělat pukrle“, což se ve stísněném, jedoucím kočáře hrdince nejspíš nepovede.

*“Lady Benton.” I nod my head in some semblance of a **bow**...*

„Slečna Bentonová,“ ve snaze o **pukrle** skloním hlavu... (str. 23)

*Just last week, I heard my mother mutter something about a **ballerina.***

*Minulý týden jsem svou matku slyšela zmiňovat nějakou **primabalerínu.** (str. 24)*

*I pretend I don't hear the whispers of the other mothers and daughters in the shop: “Surely she's not expecting any **invitations** this season.”*

Předstírám, že neslyším šepot ostatních matek a dcer, který se line celým obchodem: „*Jistě tuto sezonu neočekává žádné **nápadníky.***“ (str. 31)

Lépe: ... neočekává žádné pozvánky

*We return home without discussing the whispers we both heard, **as if by refusing to acknowledge our family's misfortune, we can make it not true.***

*Domů se vracíme, aniž bychom jakkoli zmínily **veškerou šeptandu. Jako bychom ji mohly ignorovat tak dlouho, až přestane existovat.** (str. 31)*

Originál odkazuje na slovo „misfortune“ (neštěstí), které by hrdinka a její matka chtěly ignorovat. Z překladu vyplývá, že nechtějí brát na vědomí „šeptandu“.

*It's only the commoners, far outside the home counties, who wear fake pointed ears to celebrate Queen's Day, marking the day Queen Mor arrived in England. **They're the ones who put her face up in the old chapels...***

*To venkované nosí falešné špičaté uši a slaví den královny, tedy výročí jejího příchodu do Anglie. **Na vesnicích si její obličej věší v kaplích...** (str. 36)*

Rozhodně by bylo lepší použít variantu „portrét“ nebo „podobiznu“.

*I've learned the steps as diligently as I practiced the quadrille in **cotillion class...***

*Kroky tohoto tance jsem se naučila stejně dobře jako čtverylku na **lekcích etikety.** (str. 38)*

V této větě překladatelka zaměňuje hodiny tance a hodiny etikety.

Ve scéně, kdy hrdince přinesou šaty z krejčovského salonu, dochází vinou překladu k záměně postav. Zdá se, že hrdinčina rodina zapomněla v salonu střevíce. V originálu hrdinčina matka svádí vinu na zaměstnankyni salonu.

*My mother looks down at the carpet awkwardly, her face turning the same splotchy, tomato shade of red I so often see on myself. **"She must have forgotten them. You can borrow your sister's."***

*Matka sklopí oči ke koberci a zrudne, její tvář je posetá stejnými rajčatově rudými skvrnami, jako bývá ta moje. **„Asi jsme na ně zapomněli. Můžeš si půjčit boty od sestry.“** (str. 43)*

Záměna podmětu je výrazná ve scéně, kdy má hrdinka s ostatními dívkami předstoupit před královnu. Překladatelka zde zbytečně nahradila sluhu neživým předmětem a vynechala popis toho, co dělají.

The footmen swing open the doors to the throne room and gesture for us all to enter as a pack.

***Dveře trůnního sálu se otevřou a naše stádo vejde dovnitř.** (str. 46)*

*Bram coughs into **his hand** like he's trying to cover a laugh.*

*Bram zakašle **do ohbí svého lokte,** jako by se snažil potlačit smích. (str. 50)*

*We both got kicked out of a **midwinter** choral performance last fall because she kept drawing little figures on the program and making me laugh.*

*Loni **na podzim** nás obě vyhodili z vystoupení sboru, protože Marion malovala na program postavičky a já se jejím kresbám nemohla přestat smát. (str. 58)*

V důsledku omylu překladatelky se na závodě veslic místo úschovny lodí objeví kůlna s nářadím.

*I take advantage of the chaos to disappear into **the boat storage shed**...*

*Využiju situace a zaběhnu do **nejbližší kůlny s nářadím**...* (str. 146–147)

Podobně záměnou „sore“ za „sure“ dojde k pozměnění významu věty, kdy v originále hrdinka usoudí, že bude ještě před půlnocí rozbolavělá.

*My lady's maid must have tied at least six petticoats around my waist, and **I know I'll be sore** before midnight from carrying around the extra weight.*

*Moje služebná mi jich musela kolem pasu uvázat aspoň šest a **je mi jasné**, že do půlnoci **budu vědět**, jak moc se tahle nadbytečná váha pronese.* (str. 89)

*“**He's going to faint** when he sees you.”*

*„Až vás uvidí, **padne vám k nohám**.”* (str. 205)

V níže uvedených částech textu si vypravěčka v důsledku nesprávného překladu protiřečí.

Hrdinka pochází z rodiny, která se ocitla ve finanční tísní. Na základě překladu by se mohlo zdát, že má titul i peníze.

*But for girls like me, **girls with titles or money enough to buy influence some other way**, it is expected that we make our bargains on the same day we come out into society (...)*

*Ale od dívek, jako jsem já, **dívek s titulem a penězi, které si mohou vliv koupit jakýmkoli jiným způsobem**, se očekává, že dohodu uzavřeme v tentýž den, kdy oficiálně vstoupíme do společnosti.* (str. 29)

***Floating in and out of consciousness**, her lips pale, she snapped awake for one **precious** moment. Her eyes met mine, **like she was finally back in her body**.*

*Na jediný okamžik se vytrhla ze snu. Měla bledé rty a **nebyla tak docela při smyslech**. Podívala se na mě, **jako by mě chtěla přesvědčit, že ví, co dělá**.* (str. 33)

Lépe: Měla bledé rty, střídavě nabývala a ztrácela vědomí. Pak v jednu vzácnou chvíli náhle procitla. Podívala se mi do očí, jako by se konečně vrátila zpět do svého těla. („Floating in and out of consciousness“ bylo v překladu vynecháno.) V českém překladu je nejprve uvedeno, že hrdinčina sestra nebyla úplně při smyslech, přesto se dívá na sestru, „jako by ji chtěla přesvědčit, že ví, co dělá“.

Na straně 144 je uvedeno, že na stole je připraveno šampaňské. Na straně 145 se v překladu hrdinka diví, jak k němu jiná dívka přišla. Rozpor vznikl tím, že překladatelka nesprávně interpretovala větu „I have absolutely no memory of seeing her grab.“, tedy „Vůbec si nepamatuji, že by si ji [sklenku] brala.“

*Zelený trávník před budovou se díky obrovskému bílému stanu úplně proměnil. Všude vlají veselé červené a modré vlaječky. **Ve stanu se prohýbají stoly pod vahou kaviáru, ústřic a sklenic šampaňského.*** (str. 144)

*Asi v polovině jejího drmolání se ke mně Emmy nakloní a zašeptá: „Stačilo by, kdyby řekla: Opovažte se byť jen trochu bavit. Ušetřila by nám tím spoustu času.“ **Potom se schová za mě, aby do sebe nenápadně obrátila sklenku šampaňského. Nemám ponětí, kde ji vzala.*** (str. 145)

Na straně 146 lze najít další podobný omyl, kdy princ sedící u kormidla současně vesluje. V originálu v lodi sedí kormidelník a princ vesluje na pravé straně.

*It's an eight-seater, **and just behind the coxswain, in the starboard seat, pulling as if his life depended on it, is Prince Emmett.***

Je to osmimístná loď a **u kormidla sedí princ Emmett, veslující s takovou vervou**, jako by na tom závisel celý jeho život. (str. 146)

j) opakované zásahy do textu, při nichž překladatelka vynechala části textu, nebo je naopak přidala, přičemž místy text bezdůvodně přeformulovala. Sasha Peyton Smith používá v popisech poetický jazyk, přidavná jména a přirovnání, které překladatelka odstraňuje. Překladatelka má rovněž sklón dodávat do textu informace navíc, čímž vznikají zbytečná vysvětlení i v místech, kde je z kontextu autorčin záměr zřejmý.

V pasáži věnované popisu královnina paláce překladatelka vynechala části textu: „ceiling soars four stories tall“ je zredukován na „vysoké stropy“, „great entryway“ na „místnost“, stovky let starý dub na „starý dub“, „honeycomb glass of the ceiling“ je „prosklený strop.“ Popis kořenů propletených se samotnými základy paláce „its roots intertwined with the very foundation of this palace“ byl vypuštěn.

*The ceiling soars four stories tall, and in the middle of the **great entryway** is an oak tree, **hundreds of years old, its roots intertwined with the very foundation of this palace.** Its branches soar above us, spring green leaves brushing against the **honeycomb glass of the ceiling.***

*Zírám na **vysoké stropy** a starý dub, který stojí uprostřed **místnosti**, propojený s celou stavbou okolo. Na větvích nad našimi hlavami raší zelené listy, některé se dokonce dotýkají **proskleného stropu.*** (str. 46)

Popis skleněného stropu tvaru medové plástve překladatelka vynechala i v druhém případě, kdy byl v originálu zmíněn. Opakující se formulace „honeycomb glass“ je natolik výrazná, že se nabízí otázka, jestli nejde o nápovědu ze strany autorky a strop nesehraje důležitou úlohu v druhém dílu, případně

zda nemá symbolizovat postavení vílí královny jako včelí královny Velké Británie. Tyto otázky si čeští čtenáři v důsledku vynechání dané informace nepoloží.

*As we wait, I stare up at the tree that reaches the ceiling, its green leaves quaking slightly, the very tops brushing the **honeycomb glass**.*

*Při čekání zírám na strom, který dosahuje až ke stropu. Jeho zelené listy se pohupují, ty nejvyšší z nich se dotýkají **skleněných dlaždic**.* (str. 202)

V následujícím příkladu překladatelka v souvětí vynechá větu „something primal pings in me at the sight of her, a long-forgotten instinct...“ („při pohledu na ni se ve mně rozezní cosi pradávného, dávno zapomenutý instinkt...“) a přidá smyšlený popis „lapané predátorem do pasti“. Závěrečná věta „ale místo toho zůstanu stát na místě jako přimrazená“ je opět přidaná překladatelkou a v kontextu situace je zbytečná.

*Like a prey animal, **something primal pings in me at the sight of her, a long-forgotten** instinct to run.*

*Cítím se jako divoké zvíře, **lapané predátorem do pasti**. Mám nutkání se rozběhnout někam **daleko, ale místo toho zůstanu stát na místě jako přimrazená**.* (str. 215)

*

Za hlavní problém překladu románu *Dohoda růží* považuji překladatelčiny četné úpravy, které jsou v rozporu s původním anglickým textem. Tyto zásahy nelze připsat na vrub nedostatečným zkušenostem ani nepozornosti. Jedná se o neopodstatněné změny, které ubírají textu výrazovou škálu a často mění jeho vyznění. Nakladatelství Cooboo svěřilo překlad knihy spolupracovníci z řad influencerů, která nemá potřebné jazykové a odborné znalosti nezbytné pro tvorbu kvalitních překladů. Nakladatelství nezajišťuje odpovídající redakční práci, která by tyto nedostatky kompenzovala. Je patrné, že neproběhlo porovnání překladu s originálem. Z těchto důvodů doporučuji překlad Markéty Forejtové jako kandidáta na Skřípec.